

Dokumentas atspausdintas iš teismų praktikos paieškos sistemos INFOLEX. Praktika (www.teismupraktika.lt)

Kortelė:

1926251_RegNr_I1-3545-1063/2020

<http://www.infolex.lt/tp/1926251>

Administracinė byla Nr. I1-3545-1063/2020
Proceso Nr. 3-61-3-01628-2020-4
Procesinio sprendimo kategorijos: 37.6; 55.1.3

(S)

VILNIAUS APYGARDOS ADMINISTRACINIS TEISMAS

SPRENDIMAS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2019 m. rugpjūčio 24 d.

Vilnius

Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Astos Adamonytės-Šipkauskienės, Tomo Blinstrubio (kolegijos pirmininkas ir pranešėjas) ir Beatos Martišienės,

viešame teismo posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjo R. B. skundą atsakovui Kalėjimų departamentui prie Teisingumo ministerijos dėl sprendimo panaikinimo.

Teismas

n u s t a t ė :

1. Pareiškėjas kreipėsi į teismą su skundu prašydamas panaikinti Kalėjimų departamento prie Teisingumo ministerijos (toliau – ir Departamentas) 2020 m. balandžio 8 d. sprendimą Nr. 2S-1325 (toliau – ir Sprendimas).

2. Nurodo, kad 2020 m. sausio 22 d. ir 2020 vasario 20 d. Pravieniškių pataisos namams – atvirajai kolonijai (toliau – ir Pravieniškių PN-AK) pateikė prašymus leisti išvykti į namus. 2020 m.

vasario 27 d. iš Pravieniškių PN-AK gavo atsakymą, kuriame nurodyta, jog pareiškėjui trumpalaikė išvyka į namus nebus suteikta, nes pareiškėjas yra nedirbantis. Nesutikdamas su atsakymu, su skundu kreipėsi į Departamentą. Departamentas priėmė Sprendimą, kuriuo atsisakė nagrinėti pareiškėjo skundą, tuo pagrindu, jog skundas buvo paduotas praleidus terminą skundui paduoti.

3. Pareiškėjas, remdamasis Bausmių vykdymo kodekso (toliau – ir BVK) 183 straipsnio 2 dalimi, 99 straipsniu, taip pat Baudžiamojo proceso kodekso (toliau – ir BPK) 101 straipsniu, nurodo, jog skundą dėl Pravieniškių PN-AK sprendimo Departamentui įteikė per Pravieniškių PN-AK administraciją iki 2020 m. kovo 27 d., t. y. nepasibaigus vieno mėnesio apskundimo terminui, skaičiuojamam nuo 2020 m. vasario 27 d. Atsižvelgiant į tai, Departamentas Sprendimu nepagrįstai atsisakė nagrinėti pareiškėjo skundą.

4. Atsakovas Kalėjimų departamentas prie Teisingumo ministerijos atsiliepimo argumentais prašė pareiškėjo skundą atmesti.

5. Nurodo, kad pareiškėjo skundas dėl Pravieniškių PN-AK 2020 m. vasario 27 d. sprendimo Departamente buvo gautas 2020 m. kovo 31 d., t. y. jau praėjus BVK 183 straipsnio 2 dalyje nustatytam vieno mėnesio terminui, todėl buvo nuspręsta, kad pareiškėjas praleido terminą skundui paduoti. Pažymėjo, kad Departamentas neturėjo duomenų, kada pareiškėjui buvo įteiktas Pravieniškių PN-AK atsakymas.

Teismas

k o n s t a t u o j a :

6. Byloje ginčas kilo dėl Kalėjimų departamento prie Teisingumo ministerijos 2020 m. balandžio 8 d. sprendimo Nr. 2S-1325 teisėtumo ir pagrįstumo.

7. Bylos medžiaga nustatyta, kad pareiškėjas su 2020 m. sausio 22 d. ir 2020 vasario 20 d. skundais kreipėsi į Pravieniškių PN-AK, su prašymu leisti jam išvykti į trumpalaikę išvyką į namus. Pravieniškių PN-AK 2020 m. vasario 27 d. sprendimu Nr. 7-1063 atsisakė tenkinti pareiškėjo prašymus tuo pagrindu, kad pareiškėjas yra nedirbantis. Pareiškėjas nesutikdamas su Sprendimu, su 2020 m. kovo 23 d. skundu kreipėsi į Departamentą. Departamentas į pareiškėjo skundą atsakė 2020 m. balandžio 8 d. sprendimu Nr. 2S-1325, kuriuo nusprendė pareiškėjo skundo nenagrinėti, nes jis paduotas praleidus BVK 183 straipsnio 2 dalyje nustatytą vieno mėnesio terminą skundui paduoti.

8. BVK 183 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad viešųjų darbų, laisvės apribojimo, arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės vykdančių institucijų ir įstaigų pareigūnų veiksmai ir sprendimai per vieną mėnesį gali būti skundžiami atitinkamą bausmę vykdančios institucijos ar įstaigos vadovui. Šis skundą turi išnagrinėti ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo skundo gavimo dienos. Šio straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad šio straipsnio 1 dalyje nurodytas bausmės vykdančių institucijų ir įstaigų vadovų veiksmai ir sprendimai per vieną mėnesį gali būti skundžiami Kalėjimų departamento direktoriui. Šis skundą turi išnagrinėti ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo jo gavimo dienos, o jei dėl skundo atliekamas tyrimas, – per dvidešimt darbo dienų nuo tyrimo baigimo dienos.

BVK 99 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad pataisos įstaigos administracija nuteistojo vardu gautus laiškus jam įteikia, taip pat nuteistųjų įteiktus laiškus išsiunčia adresatams ne vėliau kaip per tris darbo dienas nuo laiško gavimo ar įteikimo dienos. Pareiškėjo teigimu, jis 2020 m. kovo 23 d. skundą Departamentui įteikė iki 2020 m. kovo 27 d. per Pravieniškių PN-AK administraciją. Departamente pareiškėjo 2020 m. kovo 23 d. skundas buvo gautas (registruotas) 2020 m. kovo 31 d. Departamentas, nagrinėdamas skundą, įvertino, kad skundas buvo pateiktas praleidus terminą (2020 m. kovo 27 d.) skundui paduoti.

9. BVK 101 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad proceso veiksmai atliekami laikantis šio Kodekso nustatytų terminų. Terminas nelaikomas praleistu, jeigu skundas ar kitoks dokumentas iki termino

pabaigos įteiktas paštui, o sulaikytų arba suimtų asmenų paduotas skundas ar kitoks dokumentas įteiktas kalėjimo vietos administracijai. Atsiliepime į skundą atsakovas nurodė, jog nagrinėjant pareiškėjo skundą neturėjo duomenų, kada Pravieniškių PN-AK sprendimas pareiškėjui buvo įteiktas.

10. Vertinant Departamento Sprendime nurodytas atsisakymo nagrinėti pareiškėjo skundą priežastis pirmiausiai pažymėtina, jog Departamentas, įgyvendindamas jam priskirtas funkcijas, kaip ir bet kuri kita valdžios įstaiga yra saistoma bendrųjų, *inter alia* (be kita ko) konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, teisės viršenybės, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.) (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2019 m. kovo 6 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. eR-1-968/2019). Gero administravimo principu įgyvendinama Lietuvos Respublikos Konstitucijos (toliau – ir Konstitucija) 5 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta nuostata, jog visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms. Gero administravimo principas reikalauja, kad valstybės institucijos, priimdamos administracinius sprendimus, veiktų rūpestingai ir atidžiai, taip pat užtikrintų, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. spalio 4 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartį administracinėje byloje Nr. A-502-134/2012, 2014 m. balandžio 22 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-143-816/2014). Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra išaiškinęs, kad gero administravimo principas be kita ko, įtvirtina ir viešojo administravimo subjekto pareigą imtis aktyvių veiksmų vykdant administracinę procedūrą (žr., pvz., 2015 m. liepos 31 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1547-502/2015). Formaliai ir biurokatiškai vykdomos viešojo administravimo funkcijos nesiderina su gero administravimo principu (žr., pvz., 2015 m. birželio 25 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-2150-492/2015).

11. Įvertinus Sprendime nurodytus motyvus, proceso šalių argumentus, faktines aplinkybes, darytina išvada, kad ginčijamas Departamento Sprendimas buvo priimtas formaliai taikant įstatymą, todėl neatitiko gero administravimo principo. Darydama tokią išvadą teisėjų kolegija atsižvelgia į aplinkybę, jog Departamentas Sprendimo priėmimo metu neturėjo informacijos apie Pravieniškių PN-AK sprendimo įteikimą pareiškėjui, todėl, siekdamas tinkamai įgyvendinti savo funkcijas, įtvirtintas BVK 183 straipsnio 2 dalyje, privalėjo jas įgyvendinti taip, kad būtų nustatytos visos aplinkybės, turinčios esminę reikšmę Sprendimo priėmimui. Departamentas turėjo kreiptis arba į pareiškėją, arba į Pravieniškių PN-AK dėl papildomų duomenų apie tai, kada pareiškėjui buvo įteiktas Pravieniškių PN-AK sprendimas, taip pat, kokią dieną iš pareiškėjo buvo priimta siuntą, skirta Departamentui, pateikimo. Nagrinėjamu atveju nepakako vien formaliai konstatuoti, kad pareiškėjas netinkamai gynė savo pažeistas teises, tačiau buvo būtina įvertinti visas su 2020 m. kovo 23 d. skundo padavimu susijusias faktines aplinkybes. Viena iš tokių reikšmingų aplinkybių yra tai, ar pareiškėjas, siekdamas įgyvendinti savo teisę į gynybą, skundą padavė nepraleidęs BVK 183 straipsnio 2 dalyje nustatyto termino skundui paduoti. Departamentas tik formaliai taikydamas įstatymą tokių veiksmų neatliko.

12. Pažymėtina, kad formalus įstatymų taikymas, nepaisant teisingumo imperatyvų, negali būti vertinamas kaip teisėtumo išraiška. Teisinėje valstybėje pripažįstamas ne bet koks teisėtumas, o tik teisingumo teisėtumas (žr., pvz., 2011 m. balandžio 19 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-143-46/2011, 2014 m. kovo 5 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-552-422/2014).

13. Įvertinus byloje nustatytas faktines aplinkybes, darytina išvada, kad Departamento priimtas Sprendimas yra neteisėtas, todėl pareiškėjo skundas tenkinamas, o Sprendimas naikinamas.

14. Nors pareiškėjas skunde nėra suformulavęs reikalavimo panaikinus Sprendimą įpareigoti Departamentą pareiškėjo 2020 m. kovo 23 d. skundą išnagrinėti iš naujo, tačiau, atsižvelgus į tai, kad teismui tik neteisėtu pripažinus Sprendimą pareiškėjo teisės iki galo nebūtų apgintos, teismas savo iniciatyva nusprendžia įpareigoti Departamentą iš naujo išnagrinėti pareiškėjo 2020 m. kovo 23 d. skundą, atsižvelgiant į šiame sprendime nurodytus argumentus.

15. Departamentas Sprendimu atsisakė nagrinėti pareiškėjo 2020 m. kovo 23 d. skundą, todėl Sprendime nurodytos kitos aplinkybės, susijusios su karantino (COVID-19) paskelbimu, nevertinamos.

Teismas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 84, 86–87 straipsniais, 88 straipsnio 2 punktu, 132 straipsnio 1 dalimi ir 133 straipsniu,

n u s p r e n d ž i a :

Pareiškėjo R. B. skundą patenkinti.

Panaikinti Kalėjų departamento prie Teisingumo ministerijos 2020 m. balandžio 8 d. sprendimą Nr. 2S-1325 ir įpareigoti Kalėjų departamentą prie Teisingumo ministerijos pareiškėjo R. B. 2020 m. kovo 23 d. skundą išnagrinėti iš naujo.

Sprendimas per trisdešimt kalendorinių dienų nuo jo paskelbimo gali būti skundžiamas Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui per Vilniaus apygardos administracinį teismą.

Teisėjai

Asta Adamonytė-Šipkauskienė

Tomas Blinstrubis

Beata Martišienė